

1. ชื่อเรื่อง/โครงการ

โครงการพัฒนารูปแบบเวชระเบียนงานห้องคลอด-หลังคลอด โรงพยาบาลโพธิ์ไทร

2. คำสำคัญ : การบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอด -หลังคลอด

การบันทึกเวชระเบียน เป็นข้อมูลการดูแลผู้ให้บริการที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ได้ทางกฎหมายเป็นเอกสารสำคัญในงานห้องคลอด-หลังคลอด ผู้ให้บริการจะมีการบันทึกเวชระเบียนตามมาตรฐานการบันทึกซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 12 เรื่อง คือเรื่องที่ต้องบันทึก และเรื่องที่ต้องบันทึกเพิ่มเติม

เรื่องที่ต้องบันทึกแบ่งเป็น 10 เรื่อง ได้แก่

- 1) discharge summary ในส่วนการสรุปของแพทย์
- 2) discharge summary ในส่วนของใบสรุปการจำหน่าย
- 3) ใบลงนามการยินยอมให้การรักษา (informed consent)
- 4) ประวัติผู้รับบริการ (history)
- 5) แบบบันทึกการตรวจร่างกาย (physical exam)
- 6) การบันทึกความก้าวหน้าการดูแล Progress Note
- 7) แบบบันทึกทางการพยาบาล (nurse's note)

ส่วนเรื่องที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมในบางราย 5 เรื่อง ได้แก่

- 1) consultation record
- 2) anesthetic record
- 3) operative note
- 4) แบบบันทึกการคลอด (labour record) และ
- 5) rehabilitation record

3. ชื่อผู้นำเสนอผลงาน

นางสาวจิณิชา วงศ์จันลา และทีมงานห้องคลอด-หลังคลอด

4. สรุปผลงานโดยย่อ

การพัฒนาคุณภาพงานห้องคลอด หนึ่งในกิจกรรมที่ทบทวน กิจกรรมที่ 9 คือ การทบทวนการบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอด การบันทึกเวชระเบียนจัดเป็นข้อมูลการดูแลผู้ให้บริการที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ได้ทางกฎหมายเป็นเอกสารสำคัญในงานห้อง

คลอด ผู้ให้บริการจะมีการบันทึกเวชระเบียนตามมาตรฐานการบันทึกซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 16 เรื่อง คือเรื่องที่ต้องบันทึก และเรื่องที่ต้องบันทึกเพิ่มเติม เรื่องที่ต้องบันทึกแบ่งเป็น 10 เรื่อง และ ส่วนเรื่องที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมในบางรายมี 6 เรื่อง ดังที่กล่าวมาแล้ว งานห้องคลอด-หลังคลอด โรงพยาบาลโพธิ์ไทร ทบทวนการบันทึกเวชระเบียนตามมาตรฐานการบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอด ผู้ปฏิบัติพบปัญหาการบันทึกของเวชระเบียน คือ

1) ภาระงานในการบันทึกหนึ่งฉบับเวชระเบียนมีจำนวนเอกสารทั้งหมด 20 หน้า ใบ ทำ ให้การบันทึกเวชระเบียนให้สมบูรณ์ในแต่ละรายผู้ให้บริการที่รับใหม่ใช้เวลานาน 30 นาทีโดยเฉลี่ย

2) ลักษณะแบบบันทึกมีการลงข้อมูลซ้ำซ้อน

3) ผู้รับเวชระเบียนการส่งต่อระหว่างหน่วยงาน คืองานหลังคลอด เกิดความรู้สึกลด ผลลัพธ์ไม่พึงพอใจและทำให้เกิดความล่าช้าในการสืบค้นข้อมูลหรือความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน บางครั้งอ่านแล้วไม่เข้าใจในความหมายไม่สามารถนำไปใช้ต่อในงานหลังคลอดได้

4) จากการสุ่ม ตรวจสอบผู้ปฏิบัติรู้สึกเบื่อหน่ายการบันทึกเวชระเบียน และ ในใบบันทึกใบเดียวกัน ผู้ปฏิบัติยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันกับการบันทึกว่าจะบันทึกอย่างไร เมื่อสอบถาม ผู้ปฏิบัติคนอื่นยังมีการบันทึกแตกต่างกัน

5) ข้อมูลจากงาน IM เรื่องการ audit เวชระเบียนพบว่าเวชระเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และ หัวข้อการ audit ไม่เป็นลำดับค้นหาลำบากทำให้ยากต่อการ ตรวจสอบ และให้คะแนนเป็นศูนย์

จากปัญหาตามที่กล่าวมา ทางทีมงานห้องคลอด-หลังคลอดจึงได้ประชุมหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องร่วมกับทีม IM เพื่อพัฒนาตามเกณฑ์การตรวจสอบของงานเวชระเบียนและ ข้อเสนอแนะจากแพทย์ของโรงพยาบาล เมื่อหาข้อตกลงร่วมกันเสร็จสิ้นแล้วจึงนำมาทดลองใช้พร้อมประเมินผล เมื่อได้ตามเกณฑ์การตรวจสอบจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล ตลอดจนผู้ปฏิบัติพึงพอใจจะนำมาใช้ต่อไป

5. เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาให้เวชระเบียนมีความสมบูรณ์ตามเกณฑ์ตรวจสอบจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาล
2. เพื่อแก้ไขสาเหตุของปัญหาการบันทึกของเวชระเบียนงานห้องคลอดที่ไม่ได้ตามมาตรฐาน
3. เพื่อลดความซ้ำซ้อนของแบบบันทึกในงานเวชระเบียนงานห้องคลอด ลดเวลาในการบันทึก
4. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจ สื่อสารตรงกันในการบันทึกข้อมูล
5. เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติต่อการพัฒนารูปแบบเวชระเบียนงานห้องคลอด

6. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

งานห้องคลอด โรงพยาบาลโพธิ์ไทร ทบทวนการบันทึกเวชระเบียนตามมาตรฐานการบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอด ผู้ปฏิบัติพบปัญหาการบันทึกของเวชระเบียน คือ

- 1) ภาระงานในการบันทึกหนึ่งฉบับเวชระเบียนมีจำนวนเอกสารทั้งหมด 22 ใบ ทำให้การบันทึกเวชระเบียนให้สมบูรณ์ในแต่ละรายผู้ให้บริการที่รับใหม่ใช้เวลานาน 30 นาทีโดยเฉลี่ย
- 2) ลักษณะแบบบันทึกมีการลงข้อมูลซ้ำซ้อน
- 3) ผู้รับเวชระเบียนการส่งต่อระหว่างหน่วยงาน คืองานหลังคลอด เกิดความรู้สึกลดประสิทธิภาพไม่พึงพอใจและทำให้เกิดความล่าช้าในการสืบค้นข้อมูลหรือความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน บางครั้งอ่านแล้วไม่เข้าใจในความหมายไม่สามารถนำไปใช้ต่อในงานหลังคลอดได้
- 4) จากการสุ่ม ตรวจสอบผู้ปฏิบัติรู้สึกเบื่อหน่ายการบันทึกเวชระเบียน และ ในใบบันทึกใบเดียวกัน ผู้ปฏิบัติยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันกับการบันทึกว่าจะบันทึกอย่างไร เมื่อสอบถามผู้ปฏิบัติคนอื่นยังมีการบันทึกแตกต่างกัน
- 5) ข้อมูลจากงาน IM เรื่องการ audit เวชระเบียนพบว่าเวชระเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และ หัวข้อการ audit ไม่เป็นลำดับค้นหาลำบากทำให้ยากต่อการ ตรวจสอบ และให้คะแนนเป็นศูนย์

7. กิจกรรมพัฒนา

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรมพัฒนา

1. สํารวจแบบบันทึกเวชระเบียนทั้งหมดในงานห้องคลอด-หลังคลอด
2. ติดตามหลังการบันทึกเวชระเบียนในห้องคลอดและตึกหลังคลอด
3. สุ่มถามผู้ปฏิบัติในการบันทึกข้อมูลแต่ละแบบฟอร์ม
4. ประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นแบบบันทึกและปรับปรุงเวชระเบียนแต่ละแบบฟอร์ม
5. นำเสนอเวชระเบียนหลังปรับปรุงผ่านให้แพทย์ตรวจสอบก่อนใช้
6. ทดลองใช้เวชระเบียนที่งานห้องคลอด
7. ดำเนินการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ใช้เวชระเบียนรายบุคคล เป็นระยะ
8. ตรวจสอบจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
9. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาสนทนากลุ่มผู้ปฏิบัติและปรับปรุงแล้วนำมาใช้ต่อไป

8. การวัดผลสำเร็จและผลของการเปลี่ยนแปลง

แบบบันทึกเวชระเบียนห้องคลอดก่อนการปรับปรุงประกอบด้วย

เรื่องที่ต้องบันทึก

1. Discharge summary ในส่วนการสรุปของแพทย์
2. Clinical summary ในส่วนของแพทย์
3. Informed consent (แบบคำยินยอมให้การรักษา)
4. History เอกสารบันทึกแรกรับแบบ summary ไม่ชี้ชัดเป็นเอกสารอะไร เมื่อสุ่มสอบถามผู้ปฏิบัติให้ความหมายที่แตกต่างกัน การบันทึกของผู้ปฏิบัติก็แตกต่างกัน สอบถามผู้ปฏิบัติงานหลังคลอด ไม่เข้าใจความหมาย การสื่อสารไม่สากล จึงจำเป็นต้องทบทวนกันใหม่
5. Physical Exam
 - 5.1 ใบบันทึกทางการพยาบาลห้องคลอด โรงพยาบาลโพธิ์ไทร ปัญหา แบบฟอร์มเก่า การชี้แจงไม่ชัดเจนว่าแบบบันทึกการพยาบาลมารดาแรกรับ รูปแบบไม่เป็นสากล ตัวอักษรจาง ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนเนื้อหาการตรวจสอบไม่ได้ยู่หน้าเดียวกัน ยากแก่การค้นหา
 - 5.2 แบบฟอร์มปรอท เอกสารพิมพ์จากโรงพิมพ์ชัดเจนถูกต้อง
6. Progress Note
 - 6.1 Progress Labour Examination
 - 6.2 Doctor Order Sheet
 - 6.3 Partograph ไม่เป็นมาตรฐานตามหลัก WHO
7. แบบบันทึกทางการพยาบาล
 - 7.1 แบบบันทึกการพยาบาล ปัญหา ชื่อแบบบันทึกการพยาบาลหัวข้อเดียว แต่เนื้อหาแต่ละแผ่นบันทึกแตกต่างกันมี 3 แบบ
 - 7.2 บันทึกทางการพยาบาลเป็นแบบให้เลือกหัวข้อที่เป็นปัญหาของผู้ป่วย มีทั้งหมด 5 แผ่น
 - 7.3 แบบบันทึกการให้ยา ปัญหา ตัวอักษรจาง ไม่ชัด ชื่อชี้แจงเฉพาะไม่ครบตามมาตรฐานเอกสารที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมในบางราย ซึ่งจะนำมาใช้เฉพาะมี Case เอกสารเพิ่มเติมมีดังนี้
 - 1) consultation record
 - 2) anesthetic record
 - 3) operative note
 - 4) แบบบันทึกการคลอด (labour record) และ
 - 5) rehabilitation record

แบบบันทึกการคลอด(Labour record) ทางงานห้องคลอด โรงพยาบาลโพธิ์ไทร มีแบบบันทึก รายงานการคลอดในห้องคลอด และในส่วนข้อมูลบันทึกในเวชระเบียนอยู่ในแบบบันทึกทางการพยาบาล แต่ไม่ชัดเจน

ไม่มีการนำกราฟช่วยดูแลการเจ็บครรภ์คลอดมาใช้ จึงต้องนำมาทบทวนใหม่

แบบบันทึกในส่วนทารก

1. Discharge summary
2. Clinical summary ในส่วนของแพทย์
3. Doctor Order Sheet4แบบบันทึกทางการพยาบาลทารกแรกคลอด
- 4 Apgar Score
- 5 ฟอรัมปรอท
- 6 แบบบันทึกติดตามโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูก (Latch score)

เอกสารรวมทั้งหมด 22 เรื่อง (23แผ่น) ซึ่งไม่รวมกับเอกสารที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมในบางราย และทุกแผ่นรูปแบบข้อบ่งชี้ของเอกสาร ไม่เหมือนกันจึงจำเป็นต้องนำมาทบทวนใหม่

แบบบันทึกเวชระเบียนห้องคลอดหลังการปรับปรุงประกอบด้วย

1. แบบบันทึกคำรักษาพยาบาลผู้ป่วยใน
2. แบบสรุปภาวะเสี่ยงในหญิงตั้งครรภ์ แบ่งเป็น 4 ส่วนคือ
 - 2.1 ภาวะเสี่ยงก่อนคลอด
 - 2.2 ภาวะแทรกซ้อนของการคลอด
 - 2.3 ภาวะความเสี่ยงขณะคลอด
 - 2.4 ภาวะความเสี่ยง 2 ชม.หลังคลอด
3. แบบประเมินแบบแผนสุขภาพแรกรับ ของ gordon
4. Partograph WHO
5. ใบลงนามการยินยอมให้การรักษา (informed consent)
6. ฟอรัมปรอทมารดา
7. Doctor Order Sheet (มารดา)
8. Admission recore ของกรมการแพทย์
9. แบบบันทึกการพยาบาลมารดาใหม่
10. แบบบันทึกทางการพยาบาลขณะรอคลอด
11. แบบบันทึกสรุประยะเวลาการคลอด (labour record)
12. แบบบันทึกทางการพยาบาลระยะหลังคลอด
13. Discharge Plan

14. แบบบันทึกการดูแลต่อเนื่องและการจำหน่าย
15. Laboratory record
16. แบบบันทึกการให้ยา

หลังจากปรับปรุงและเริ่มทดลองใช้ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2560 เป็นต้นไป

9. บทเรียนที่ได้รับ/การเรียนรู้ที่ได้รับ

การทบทวนการบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอด เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ 9 ที่ต้องทบทวน ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง การได้มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนางานให้ดีขึ้น จากการได้ปฏิบัติการบันทึกเวชระเบียนรูปแบบที่ทางห้องคลอดมีการปรับปรุงใช้ไปได้ระยะหนึ่ง พบว่ารูปแบบที่ใช้ยังไม่สมบูรณ์มากนัก การบันทึกยังพบว่าบางแห่งยังซ้ำซ้อน

10. การขยายผล / โอกาสพัฒนาในครั้งต่อไป

เมื่อมีการพัฒนาการบันทึกเวชระเบียนงานห้องคลอดสู่การบันทึกตามมาตรฐานสากลโครงการมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กแล้วทางทีมยังมีโอกาสพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการพยาบาลงานห้องคลอด-หลังคลอดต่อไป เพื่อรองรับการประเมินโรงพยาบาลคุณภาพ (HA) ขั้นที่สูงขึ้น